

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Oliverii Florentii Waterloop Congreg. Oratorii B. Mariae
Aspricol. Presbyteri Monita Spiritvalia Et Moralia
Tetrastichis distincta**

Waterloop, Oliverius F.

Antverpiae, 1657

Titulus IV. Justitia, Judex.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9689

Justitia. Judex.

1. **S**alus, & omne in his tribus
 Consistit orbis vinculum;
 In lege, cultu Numinis,
 Animi que gratitudine.

Vbi deest prudentia,
 Ibi deest scientia:
 Vbi deest scientia,
 Ibi deest prudentia.

Vbi deest sapientia,
 Ibi deest reverentia:
 Vbi deest reverentia,
 Ibi deest sapientia.

Vbi deest lex Numinis,
 Ibi vita civilis deest:
 Vbi vita civilis deest,
 Ibi deest lex Numinis.

Iniquitatis est metu
 Reperta lex: sed æquitas,
 Et vita recti conscia,
 Quid legis indigent ope?

Legem tuendo Numinis,
 Hominis minas nihil time:
 Custodem honesti, & ordinis,
 Et legis, haud tanget metus.

Leges ama, modum tene,
 Nulli deinde servies:
 Si legibus morem geras,
 His imperabis, & tibi.

Leges ubi cum legibus
 Iustiniani garrunt;
 Ibi sæpè scripta lex DEI,
 Et nata nobiscum, fiet.

Lex scripta, quamvis utilis,
 Contra vi agentem nil agit:
 Vbi est locus violentiæ,
 Ibi ordo Iuris exulat.

Præesse qui Iuri voles,
 Ad jus præire te decet:
 Opus est iniqui judicis,
 Impunè facere quod lubet.

Rhetor scelestus, legibus
 Est pestis ingens optimis:
 Republicam orator probus
 Probis adornat moribus.

Ingente lucro publicam
 Rem ditat orator bonus:
 Majus bonis damnum malus
 Orator infert civibus.

Vt jure Iuris audias
 Consultus, audi Numinis
 Divina scita, & intimis
 Servanda conde sensibus.

Ne justa credas omnia,
 Quæ pulchra reris, arbiter:
 Minister æquitatis es,
 Non æquitatis regula.

Vti nimis doctus foro,
 Peritior que tempori
 Servire quam legi DEI,
 Legi DEO que displicet.

Ius cuique scire reddere,
Prudentis est: est, firmiter
Id velle, iusti: id denique
Audere, fortis est viri.

Lex & fides iſto ſimul
Orbem gubernant ſœdere:
Mentes vagas frænât fides;
Lex improbas ſtringit manus.

Tellure ſurgens veritas,
Cæloque labens æquitas;
Hæc ima, ſumma, ſunt duo
Vitæ beatæ pabula.

Vbi excoletur æquitas,
Ibi pax vigebit: pacis eſt
Servata mater æquitas;
Pax æquitatis filia.

Vbi exulat legum metus,
Ceduntque iura viribus;
Ibi victa donis æquitas
Sub enſe pugnaci jacet.

Eſt mater inſolentiæ
Sperata conniventia:
Auſum ſupina impunitas,
Et auſus exceſſum parit.

2. Ne motus iræ turbine,
De jure conſilium cape:
Cras, nunc quod ira conſulit,
Non eſſe conſultum ſcies.

Ne credat irâ ſe reus
Non jure plecti, motibus
Obſiſte: ſæpè tranſilit
Punitor iratus modum.

Nil ſeriâ de re citò
Decerne mente turbidâ:
Sæpè inquieta mens probat,
Quieta quod mens improbat.

Turbata quod mens aſſerit,
Tranquilla vix memor negat;
Et quod quieta mens probat,
Animus refutat turbidus.

Quamdiu doles, temerè tuis
Ne crede conſiliis: nocet
Animo dolenti credere:
Prudentiæ hoſtis eſt dolor.

Vbi gaudium, dolor, metus,
Spes vana regnant, nubila
Videre mens verum nequit;
Sed falſa pro veris habet.

Animus opinionibus
Præoccupatus ſæculi,
Nescit ſerenum; nil benè,
Nil liberè dijudicat.

Mens curva blanditur ſibi.
Quas jure das pœnas tui
Erroris, has cave boni
Facti arbitrari præmia.

3. Ad puniendum non ſolet
Properè exilire vir bonus:
Damnantis id quod nesciat,
Eſt punienda temeritas.

Sonti quidem, ſed ſupplici
Ama benignè parcere:
Hòc plura conferes bona,
Quò plura differes mala.

Nocens precatur ; innocens
 Iniquitati irascitur:
 Vbi innocens sese indicat
 Timere, damnat judicem.

Quæ causa misericordiam
 Sui requirit judicis,
 Videtur esse pessima:
 Est innocentis optima.

Sub lege durâ, judicis
 Opem roga : clementiâ
 Obscura vult lex corrigi:
 Regina legis æquitas.

Nec omnibus, nec nemini
 Ignosce: nemini furor
 Ignoscit, error omnibus ;
 Vtrumque prudenter cave.

Damnata juris ordine
 Cave tueri crimina;
 Favore ne sis noxio
 Damnationis particeps.

Socius videtur criminis,
 Quisquis nocenti fert opem:
 Obsilte fonti : non potest
 Infons videri, qui juvat.

Punire cum times malum,
 Plures ei similes facis:
 Nequit esse judex innocens,
 A quo nocens absolvitur.

Arcet periculum, judicis
 Cunctatio & prudens mora.
 Nisi pœnitere mâvelis,
 Audi priusquam judices.

Damnare ne propera: citò
 Quæ lingua damnat, vocè habet,
 Vim non habet, nisi ut ducem
 Habere se mentem neget.

Audi, roga, bis, ter, quater:
 Citatior sententia,
 Vt plurimum, temerarii
 Ab ore manat arbitri.

Crimen videtur quærere,
 Qui teste nullo judicat:
 Damnât libenter, qui citò:
 Nec damnât æquè, qui nimis.

Aures duobus da duas:
 Nil juris aut facti arbiter
 Decernit æquus, antequam
 Pars audiatur altera.

Pupilla clausa judicem,
 Et trunca commendat manus;
 Nullis reflecti affectibus,
 Nullisq̃ue muneribus capi.

Accepta dona memineris ;
 Abs te data obliviscere:
 Sed à doloso munere
 Curvæ manus manum abstine.

Mercede victum judicem
 Mala damna tartari manent:
 Æquum est iniqua qui patrat,
 Vt æqua cogatur pati.

Donis subactus arbiter
 Datam gemet sententiam:
 Malè arbitro, væ judici,
 Cui munitis infatuat manus.

Vel

Vel mente sanâ præditum
 Cæcare possunt munera:
 Laqueis aves, aut retibus;
 Altutus auro prenditur.

Laqueo leonem maximum
 Pusillus attrahit lepus;
 Sic vincit auro maximum
 Pusilla turba Principem.

Cur sanguis, & lingua, omnibus
 Aurum putatur? an quia
 Virtus & eloquentia,
 Auro loquente, conticent?

Auro loquente, Tullii
 Ægrotat eloquentia:
 Silentio plebem docet,
 Delectat, & valdè movet.

Pax optima rerum.

1. **P**Acis bonum, & concordia
 Tibi eligendus est amor:
 Non invida ambitio, mala
 Tot bella quæ secum trahit.

Litem oderis: bona res, quies:
 Res, turpe lucrum, turpis est:
 Periculosa temeritas:
 Egisse quod voles, age.

Est pace nil pretiosius;
 Nil, quod sequaris, dignius:
 Felix, cui placidam datur
 Sine lite vitam claudere.

Tibi sit auro carior,
 Quæ vita litibus caret:
 Tumultuoso diviti
 Præfer quietum pauperem.

Rem, quâ potes, serva tuam
 Sine lite tutam: jus tuum
 Sine advocato judica:
 Lis mota nescit terminum.

Lis ulcerosa spem parit;
 Scabiosa litem spes alit:
 Cave; utriusque erit comes
 Et finis, Infelicitas.

Litem parit lis alteram,
 Noxamque noxa: fervida
 Contentionis exitus,
 Est sæpè pœnitentia.

Quem jure possis vincere,
 Huic cede: servatur noyo
 Amicus obsequio vetus;
 Contentione pellitur.

Voces duas, Meum & Tuum,
 Expunge; nullus litibus
 In orbe restabit locus:
 Pax occupabit & quies.

Si vita, si victoria
 Arridet; æqua cogita:
 Est norma vivendi ut decet,
 Modusque vincendi, æquitas.

Nec cuncta, nec semper velis
 Iure obtinere: in tempore
 Plus vinci honeste proderit,
 Quàm lite turpi vincere.